

Satisfaction

1. Appearances of *simchah* in Kohelet

- Multiple times in 2:1-11 The failed attempts to find satisfaction in this-worldly pursuits
- 2:26 Gd gives *simchah* to good people
- 3:12-13 All has a time. Have *simchah*, which is what Gd has given you.
- 3:22 Best you can do is to have *simchah* with your deeds/portion
- 4:16 The nation won't be *sameiach* with its leader, ever
- 5:18-19 If you have *simchah* in your wealth and work, it's a gift from Gd
- 7:3-4 The fool is in the house of *simchah*; the sage is in the house of mourning
- 8:15 Just be happy in your Gd-given amal
- 9:7 Be *sameiach* in your feast, Gd has accepted your deeds
- 10:18-19 Work to get bread and wine and money and you will find *simchah*
- 11:8-9 Eat drink, and be merry, and you will be judged for it

2. Similar terms

- *Nefesh Tov, Lev Tov* 2:24, 9:7, but not 7:3
- *Schok* Emotional state 2:2, 10:19; Overt expression 3:4, 7:6

3. The apparent contradictions 2:26 and 9:7 vs. 7:3-4 and 11:8-9

4. Talmud, Shabbat 30b

ומאי "דבריו סותרין זה את זה"? כתיב "טוב כעס משחוק" וכתיב "לשחוק אמרתי מהולל". כתיב "ושבחתני אני את השמחה" וכתיב "ולשמחה מה זה עשה". לא קשיא: "טוב כעס משחוק" טוב כעס שכועס הקב"ה על הצדיקים בעולם הזה משחוק שמשחק הקב"ה על הרשעים בעולם הזה...
 And what is "its words contradict each other"? Kohelet 7 says "Anger is better than laughter" and Kohelet 2 says "Of laughter I said it is to be praised." Kohelet 8 says "And I have praised joy" and Kohelet 2 says "And of joy, what does it do?" This is not a problem: "Anger is better than laughter" means the anger of Gd upon the righteous in this world is better than the laughter of Gd upon the wicked in this world...

5. The world is not a satisfying place 2:1-11, 11:8-9

6. But *simchah* does happen

- 10:19
- 2:26, 3:12-13, 5:18-19, 8:15

7. Prof. Robert Gordis, Koheleth: the man and his world, pg. 127

All that is certain is that man has an innate desire for happiness. Since Gd has created man, He has also created this impulse. It thus becomes clear that Gd's fundamental purpose for mankind is the furthering of man's pleasure.

8. Be sameach, don't pursue *simchah*

- Be in that state 3:12-13, 3:22, 8:15
- Don't pursue it 7:3-4

9. Rashi, Commentary to Kohelet 8:15

כל מי שאינו שמח בחלקו ושטוף אחר הממון בא לידי עבירות גזל ואונא' ורבית, ושאינו שמח בחלקו לענין אהבת אשתו שטוף אחרי הנשים להרהר אחרי אשת איש:

Anyone who is not *sameiach* in his portion and who is consumed with pursuing money comes to transgressions of theft, *onaah* and usury. Anyone who is not *sameiach* in his portion regarding love of his wife is consumed with pursuing women, contemplating married women.

10. Rashi, Commentary to Kohelet 9:7

אבל אתה הצדיק שכבר רצה הקב"ה מעשיך הטובים ותזכה לעולם הבא לך אכול בשמחה:

But you are the righteous person whose good deeds Gd has accepted, and you will merit the next world, go eat in *simchah*.

11. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 3:12-13

הזכיר פעם שנית זה הענין בעבור העתים, והענין הגה דבר העתים לכל דבר לעלות אל עושר או לרדת ממנו ועליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע על כן אין לעמל טוב כי אם לשמוח בחלקו או בהוננו לעשות טוב בחייו שיחיה חיים טובים או יהיה פירושו שיעשה טוב בחייו שיקבל עליו שכר טוב במותו:
It mentioned this a second time because of the "times" (3:1-11). The topic here is the matter of the "times" for everything to ascend to wealth or to descend from it, and one cannot add to it or subtract from it. Therefore, there is nothing good for the one who struggles other than to find *simchah* in his portion or his wealth, to do good in his lifetime, living a good life, or it means to do good in his life to receive good reward in his death.

12. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 8:14-15

יש צדיקי' שמגיע אליהם מה שהיה ראוי להגיע לרשעים על מעשיהם והפך הדבר, וכאשר ראיתי זה אמרתי הכל הבל... אז שבחתי את השמחה כי אין טוב לאדם רק האכילה והשתיה...

There are righteous people who receive that which the wicked should receive for their deeds, and the opposite. And when I saw that I said that all was *hevel*... Then I praised *simchah*, for the only good thing for a person is to eat and drink...

13. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 9:7

"לך אכול" - זה דבור לב בני האדם והוא הוללות...

"Go eat" – This is the speech of the heart of people, and it is emptiness...

Chapter 3: A Time for Everything

14. Chapter 3

- 3:1-9 Everything has a time
- 3:10-11 Gd did all of this, and we can't understand it
- 3:12-15 We should just be grateful for what we get, knowing that Gd's plan is going to endure.
- 3:16-22 The fate of the human being, and theodicy

15. Outline of Kohelet, per Prof. Mordechai Zer-Kavod in Daat Mikra: Kohelet

- 1:1-11 Introduction
- 1:12-2:26 The experimentation that convinced Kohelet that all is *hevel*
- 3:1-22 The relationship of the human being with this world and with Gd
- 4:1-16 Corruption in human society

16. Three questions

- What is the message?
- How does it fit the context?
- How do we understand the list of specific activities in 3:2-8?

School #1: Practical guidance

17. Rashi to Kohelet 3:1

לכל חפץ - לכל דבר, כל הדברים קרוים חפצים בלשון משנה:

לכל זמן - אל ישמח האוסף בהון מהבל, כי אם עכשיו הוא בידיו עוד ירשוהו צדיקים, אלא שעדיין לא הגיע הזמן כי לכל דבר יש זמן קבוע מתי יהיה:

"For every *cheifetz*" – For every *davar*. All *davarim* are called *chafatzim* in the language of the Mishnah.

"For everything there is a time" – The one who collects wealth should not rejoice from *hevel*, for if now it is in his hands, the righteous will eventually receive it, it is just that the time has not arrived yet. For everything has a set time for when it will happen.

18. Midrash, Kohelet Rabbah 3:1

זמן היה לו לאדם הראשון שיכנס לגן עדן שנא' (בראשית ב') ויניחהו בגן עדן, וזמן היה לו שיצא משם, שנאמר (שם ג') ויגרש את האדם וגו'. זמן היה לו לנח שיכנס לתיבה, שנאמר (שם ז') בא אל התיבה וגו', וזמן היה לו לצאת, שנאמר (שם ח') צא מן התיבה וגו'...

Adam had a time to enter Gan Eden, as in Bereishit 2 "And He placed him in Gan Eden," and he had a time to depart from there, as in Bereishit 3 "And He chased out the man, etc." Noach had a time to enter the boat, as in Bereishit 7, "Enter the boat, etc." And he had a time to leave, as in Bereishit 8, "Leave the boat, etc."...

19. Rashi to Kohelet 3:9

מה יתרון של עושה רע בכל שהוא עמל? גם הוא עתו יבא והכל אבד:

What benefit is there for one who does bad, in all that he struggles? His time will come, too, and all will be lost.

20. Rashi to Kohelet 3:11

גם את חכמת העולם אשר נתן בלב הבריות - לא נתן הכל בלב כל אחד ואחד, אלא זה קצת וזה קצת, כדי שלא ימצא האדם את כל מעשה הקב"ה לדעת אותו ולא ידע את עת פקודתו ובמה יכשל, כדי שיתן לב לשוב, שידאג ויאמר "היום או מחר אמות." ולכך כתוב כאן "העלם" חסר, לשון העלמה, שאם ידע האדם יום מיתתו קרוב לא יבנה בית ולא יטע כרם... וזו יפה שנעלם מן הבריות:

Also, He put the wisdom of the world in the heart of the creatures – He did not put all of it in the heart of each person, but to this a bit and to this a bit, so that no one could find the entire deed of Gd, to know if, and he could not know when he will be called to account and in what he will stumble, so that he will set his heart to repent, worry, "Today or tomorrow I could die." Therefore it is written העלם, lacking [the letter vav], meaning *ha'alah* [missing]. For if someone knew his day of death was near, he would not build a house, he would not plant a vineyard... And so it is good that this is hidden from the creatures.

21. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 3:1

אנשי שקול הדעת יפרשו אלה העתים שהם סמוכות לבן אדם כי חייב אדם לעשות כל דבר בעתו...

People of *shikul hadaat* explain that these times are linked to "son of man" (2:3?), for one must do everything at its time...

22. Rabbi Ovadia Seforno, Commentary to Kohelet 3:1

אמנם אין ראוי למאוס לגמרי ההשתדלות להשיג חיי שעה, אבל ראוי שלא יהיה כל ההשתדלות תמיד בהם.

In truth, it is not appropriate to reject entirely work to achieve temporary needs – but it is fitting that all of one's endeavours not be perpetually in this.

23. Rabbi Chaim Yosef Dovid Azulai, Nachal Eshkol 3:1

הרב עיר וקדיש מהר"ח הכהן ז"ל בפ"י כ"י פירש הני קראי על התשובה והוכיח דהתשובה נקראת חפץ. וז"ש "לכל זמן" ליהידי, שיש זמן קבוע בעשרת ימי תשובה. "ועת" לציבור, "לכל חפץ" לכל התשובה שיעשו בכל עת... אפשר לרמוז אשר חקר רבינו הרמ"ק זצ"ל דעשרת ימי תשובה היו צריכים להיות בסוף אלול והיה מכפר על השנה ההיא... וכן מוכח מהזהר ורבינו האר"י ז"ל דצריך התשובה באותה שנה שחטא... וזה רמז "לכל זמן" שצריך המעשר והתשובה בזמנו בשנה ההיא. אמנם "ועת לכל חפץ" יש עת שמועיל לכל תשובה, אף לשעבר, וזהו "תחת השמים" אף שהתשובה אינה כ"כ אלא תשובה תתאה למה שהיא "תחת השמים" כמ"ש בזהר הקדוש...

Rav Chaim haKohen, in a manuscript, explained these verses regarding repentance, and he showed that repentance is called *cheifetz*. Thus it says "there is a time for everything" to the individual, for there is a set time during the ten days of repentance. "And a time" for the community, "for all *cheifetz*" – for all repentance they do at any time... This may hint to what our master Rabbi Moshe Cordovero analyzed, that the ten days of repentance should be at the end of Elul, and would atone for that year... And so is clear from the Zohar and the Ari z"l that repentance must be in the year when one sinned... And this is the hint of "There is a time for everything," that the tithe and repentance must be in its time in that year. But "there is a time for every *cheifetz*," there is a time that is effective for all repentance, even for the past [year], and that is "under the sun" – even though the repentance is not so great, but it is lower repentance, "under the heavens," as recorded in the holy Zohar...

24. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 3:1

...ותחלת העתים וסופם ישחיתו פירושם. האחד "עת ללדת ועת למות", ואחרון "את הכל עשה יפה בעתו".

...And the beginning of the "times" and their end destroy their explanation. One: "A time to be born and a time to die". And at the end: "He made all well at its time."

25. Prof. Robert Gordis, Koheleth: the man and his world, pg. 228

But there is no evidence here of the idea of man's doing things in their appropriate time (note Verse 11 "Gd has done"). Verse nine implies rather the uselessness of human activity and initiative.

School #2: Part of the Hevel diagnosis

26. Rabbeinu Bahya ibn Paquda, Chovot halevavot, Shaar haBitachon 3

ומי שאינו מבין עניני העולם יחשב, כי הסבה המתחדשת מחייבת שנוי הענינים והתהפכותם מענין אל ענין, והסבה חלושה ונקלה מהיות ממנה שנוי או חלוף בעצמם, כאשר נראה הגרגיר האחד מן החטה מצמיח שלש מאות שבלים, ובכל שבולת שלשים גרגרים, ויהיה הגרגיר האחד סבה לעשרת אלפים או קרוב להם, היעלם, כי כח הגרגיר חלוש מעשות כמות זה וכן שאר הגרגרים הנזרעים והנטועים. וכן נאמר בהיות האדם ושאר החיים מטפת הזרע, וכמו כן היות הדג הגדול מביצת הדג עם קטנותה. וטרדת הנפש להקדים מה שאיחר הבורא יתעלה ולאחר מה שהקדים ולהרבות מה שהמעט ולהמעט מה שהרבה מקניני העולם, מבלי סבב אל קיום מצות עבודתו וקבול תורתו, חלישות ההכרה באמתת ידיעתו וסכלות מהבין טובות הנהגתו. וכבר רמז החכם אל הענין הזה במאמרו: לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים, ואח"כ זכר מהם כ"ח ענינים, והוא מה שאמר: עת ללדת ועת למות וגו' עד אמרו עת מלחמה ועת שלום

27. Prof. Yaakov Klein, Olam haTanach, Megillot pg. 178

חלק זה של השיר מורכב משבעה בתים, מספר המורה על שלמות וכוליות... המילה "עת" חוזרת בגוף השיר 28 פעמים, במונוטוניות ובעקביות אכזרית המעניקה לקורא תחושה של פאטאליזם: הקורא חש את התקדמותו המתמדת של מכבש הזמן השולט בחייו של האדם ללא כל אפשרות לעצרו, לעקפו או לשנותו. המקצב הקצר והחד של 2:2 תורם אף הוא לתחושת המסגרת הקשוחה והצרה, שבה כביכול כולא הקל את האדם. האירועים והפעולות מחיי היומיום לא נבחרו על פי שיטה מסוימת או סדר כרונולוגי כלשהו. הם לקוחים משטחים שונים בחיים, ובאים להדגים את רב גוניות ההווה ואת הכלליות והאוניברסליות של החוק שהכל קבוע מראש במסגרת הזמן.

28. Prof. Robert Gordis, Koheleth: the man and his world, pg. 229

What depresses Koheleth is that man is given no glimpse of that meaning. That is the sense of verse 11. What might have been a justification of the ways of Gd becomes a lament on the ignorance of man.

School #3: The Free Will/Omniscience Problem

29. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 3:1

והנכון שיש לכל חפץ תחת השמים עת וזמן, כי בהשחת המתכונת המולידה ימות הילוד ותתחדש מתכונת תעשירו ו הפך העושר כי עתים קצובים הם, ובבא העת יתנועע אדם לאשר הוא מוכן לו...

30. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Commentary to Kohelet 3:11

הכרתי שהכל עשה האלקים יפה בעתו, המות בעת הזוקן וכל דבר בעתו על פי מתכונת החכמה העליונה. ומלת "עולם" בכל המקרא לא מצאנוה כי אם על זמן ונצח... וענין "גם את העולם נתן בלבם" שבני אדם מתעסק' כאילו יחיו לעולם, ובעבור התעסקם לא יבינו מעשה האלקים מראש ועד סוף.

31. Rabbi Yaakov Lorberbaum of Lissa (18th-19th century Eastern Europe), Taalumot Chochmah to Kohelet 3:1

התחיל לחקור אמיתת הבחירה. אמר שראה במראה הנבואה לכלל הדברים הנעשים בעולם הזה יש זמן קבוע. "ועת לכל חפץ" היינו אף לדברים התלויים בבחירה (כי "חפץ" לשון בחירה) למעלה, קודם היותו, כגון חורבן בית המקדש וחטאים שעשו ישראל, אפילו קודם עשותן, כמו שכתב רש"י... כך ראה שלמה בנבואה הזמן שיהיה בהן אותו הדבר, וכמו שאמרו במדרש קהלת "כל העיתים נגד ישראל"...

32. Rabbi Yom Tov Lipmann Heller, Tosafot Yom Tov to Pirkei Avot 3:15

לפניו יתברך אין קדימה ואיחור שאינו בחוק הזמן. וכתב שהר"ם אלמושנינו כתב שזהו דעת הרמב"ם עצמו בהבדילו ידיעתו מידיעתנו שהוא בזה הצד בעצמו שידיעתו היא תמיד בהווה ואין עתיד לפניו יתברך. אבל הכל הווה וכמו שבערכינו ידיעת ההווה אינה מכרחת. כן ידיעתו תמידי בהווה ואינה מכרחת.

33. Rabbi Yaakov Lorberbaum of Lissa (18th-19th century Eastern Europe), Taalumot Chochmah to Kohelet 3:14-15

מה שעתיד להיות כבר היה, שאין קדימה ואיחור לפניו בזמן, וממילא לא קשה סתירת הידיעה והבחירה.

34. Rabbi Moshe Alshich, Devarim Tovim 3:1

זה וזה אמת ולא ינגד זה את זה... בחכמתו הגדולה עמד וימודד ותיקן שמים באופן לא ישפטו על האדם רק לפי הראוי אליו לפי מעשיו, כי לא יביא הוא אל העולם רק בעת ישפוט מזלו הראוי לו, שאם לא כן בטלה בחירת האדם... וזה יאמר פה שלמה בחוכמתו, באומר "לכל זמן ועת" שהוא עת המזל, ואותו העת הוא "לכל חפץ" ובחירת האדם "תחת השמים", כי עת המזל והחפץ אחד הוא, כי העת נתקנה לפי החפץ כמדובר.